

การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ธีระ หมวดจันทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2544

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-9500-17-2

**A STUDY OF THE CHARACTERISTICS OF THE PRIMARY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

TEERA MUADCHAN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master
of Education Degree in Educational Administration**

Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat

Academic Year 2001

ISBN 974 – 9500 – 17 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย นายธีระ หมาดจันทร์

สาขา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิต ปุริโสคม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิต ปุริโสคม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศอุพงษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม อักษรนิตย์)

.....กรรมการ

(อาจารย์บุญรัตน์ แก้วคำหัด)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

วันที่.....เดือน 25 ๒๕๔5 พ.ศ.....

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายธีระ หมวดจันทร์
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิต ปุริโสคม
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไมตรี จันทร์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวน 370 คน ผู้บริหารโรงเรียน 260 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้บริหาร 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความสามารถ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม และด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน
3. คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามความเห็นของผู้บังคับบัญชากับผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างผู้บังคับบัญชากับครูผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน
4. คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ประสิทธิภาพในการรับราชการกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ABSTRACT

The Title	A Study of the Characteristics of the Primary School Administrators under the Office of Nakhorn Si Thammarat Provincial Primary Education
The Author	Mr. Teera Muadchan
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Chit Purisodom
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Mitree Juntra

The objective of this research was to study the characteristics of the primary school administrators under the Office of Nakhon Si Thammarat Provincial Primary Education. The samples in this study were 49 superiors, 260 school administrators, and 370 teachers, totalled 679. The instruments used to collect data were rating - scale questionnaires. The data were analyzed by means of percentages, arithmetic means, standard deviation, t-test, F-test and correlation.

The findings were as follows:

1. The characteristics of the primary school administrators under the Office of Nakhon Si Thammarat Provincial Primary Education, both as a whole and individual aspects : aspect of competency, aspect of success, aspect of responsibility, aspect of virtue, and economic and social status, were at the high level.
2. The characteristics of the primary school administrators perceived by the sample with different sexes, as a whole, were not different, but as individual aspects, the aspect of economic and social status was statistically different at the significance of .01 level.
3. The characteristics of the primary school administrators perceived by the superiors and the school administrators were statistically different at the significance of .01 level, and the superiors and the teachers were statistically different at the significance of .05 level. The others were not different.
4. The characteristics of the primary school administrators perceived by the samples with different experience were not different.

5. The experience in service of the samples and their opinions on the characteristics of the primary school administrators were not related.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิต ปรุโสคม ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพล เพชรานนท์ อาจารย์บุญรัตน์ แก้วคำหัด และอาจารย์ ศัญชัย นฤดิธ ที่ให้ความกรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำ ในการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดและผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยและตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ ครู - อาจารย์ และ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธีระ หมวกจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การบริหารการศึกษา.....	7
คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน.....	9
คุณลักษณะด้านความสามารถ.....	19
คุณลักษณะด้านความสำเร็จ.....	22
คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ.....	26
คุณลักษณะด้านคุณธรรม.....	28
คุณลักษณะด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม.....	30

บทที่

หน้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
งานวิจัยในประเทศ.....	32
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	39
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากร.....	44
กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	47
วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	48
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการรับราชการ.....	55
ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	57
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีความแตกต่างกันตามเพศ ตำแหน่งและประสบการณ์ ในการรับราชการ.....	63
ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการรับราชการกับ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน	82
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	91

บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	103
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ประวัติผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง

1. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มครูผู้สอนจำแนกตามสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ.....	45
2. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนจำแนกตามสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ.....	46
3. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่งและประสบการณ์ ในการรับราชการ.....	56
4. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสามารถ.....	57
5. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสำเร็จ.....	58
6. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความรับผิดชอบ.....	59
7. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านคุณธรรม.....	60
8. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสถานะทางเศรษฐกิจและ สังคม.....	61
9. แสดงระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกด้าน.....	62
10. แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน.....	63
11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความสามารถ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกัน.....	64

12. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ด้านความสามารถเป็นรายคู่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่.....	65
13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความสำเร็จ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกัน.....	66
14. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ด้านความสำเร็จเป็นรายคู่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่.....	67
15. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความรับผิดชอบ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกัน.....	68
16. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ด้านความรับผิดชอบเป็นรายคู่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่.....	69
17. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านคุณธรรม ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกัน.....	70
18. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ด้านคุณธรรมเป็นรายคู่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่.....	71
19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ตำแหน่งต่างกัน.....	72
20. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นรายคู่ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันด้วยวิธีการของเซฟเฟ่.....	73

21. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวม ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่มีตำแหน่งต่างกัน.....	74
22. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา โดยรวมเป็นรายคู่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ.....	75
23. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความสามารถ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	76
24. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความสำเร็จ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	77
25. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านความรับผิดชอบ ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	78
26. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านคุณธรรม ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	79
27. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและ สังคม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	80
28. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวม ระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน.....	81
29. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการรับราชการกับคุณลักษณะ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช.....	82